

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

20 जून 2024

राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय बातम्या

किमान आधारभूत किंमत
(एमएसपी)

बातमीत का आहे?

- सरकारने धानाच्या किमान आधारभूत किमतीत 5.35 टक्क्यांनी वाढ केली असून 19 जूनपासून लागू होणाऱ्या 2024-25 च्या खरीप विपणन हंगामासाठी तो 2,300 रुपये प्रति क्विंटल करण्यात आला आहे.

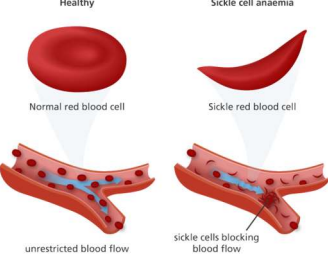
एमएसपी बदल:

- एमएसपी हा शेतमालाच्या किमतीतील तीव्र घसरणीपासून कृषी उत्पादकांचा विमा उतरविण्यासाठी सरकारचा बाजारातील हस्तक्षेपाचा एक प्रकार आहे.
- उद्दिष्ट: बाजारभावातील चढ-उतारांपासून शेतकऱ्यांना हमीभाव व खात्रीशीर बाजारपेठ उपलब्ध करून देणे.
- निश्चिती प्राधिकरण: कृषी खर्च व किंमत आयोगाच्या (सीएसीपी) शिफारशींच्या आधारे भारत सरकारकडून काही पिकांसाठी पेरणीहंगामाच्या सुरुवातीला एमएसपी जाहीर केली जाते.
- कव्हरेज: तृणधान्ये (भात, गहू, बार्ली, ज्वारी, बाजरी, मका, नाचणी), कडधान्ये (हरभरा, हरभरा/तूर, मूग, उडीद, मसूर), तेलबिया (भुईमूग, हरभरा-मोहरी, सोयाबीन, सीताफळ, सूर्यफूल, कुसुम, नायजरसीड), व्यावसायिक पिके (कापूस, ऊस, कोपरा) आणि इतर (जूट, तंबाखू) यासह 23 पिकांसाठी हमीभाव जाहीर करण्यात आला आहे.
- निर्धारणाचे निकष:
 - उत्पादन खर्च
 - इनपुट किमतीत बदल
 - बाजारभावाचा कल
 - मागणी आणि पुरवठा
 - आंतरपीक किंमत समानता
 - कृषी आणि बिगरशेती क्षेत्रांमधील व्यापाराच्या अटी
 - उत्पादन खर्चापेक्षा किमान 50 टक्के मार्जिन
- अंमलबजावणी:
 - भारतीय अन्न महामंडळ (एफसीआय) आणि राज्य एजन्सीसारख्या खरेदी एजन्सींच्या माध्यमातून एमएसपी लागू केली जाते.
 - जाहीर केलेली आधारभूत किंमत मिळावी म्हणून ते शेतकऱ्यांकडून एमएसपीवर पिके विकत घेतात.

मराठी

	<ul style="list-style-type: none"> ● उद्दिष्ट: <ul style="list-style-type: none"> ○ शेतकऱ्यांचे उत्पन्न स्थिर करणे. ○ शेतकऱ्यांना नवीन तंत्रज्ञान आणि आधुनिक शेती पद्धतींचा अवलंब करण्यास प्रोत्साहित करणे. ○ पुरवठा स्थिर करून अन्नसुरक्षा सुनिश्चित करणे.
<p>सिकल सेल रोग (एससीडी)</p> 	<p>बातमीत का आहे?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अनुसूचित जमातींमध्ये प्रचलित जनुकीय रक्तविकार असलेल्या सिकलसेल रोगासाठी जीन थेरपी विकसित करण्याच्या दिशेने भारताची वाटचाल सुरू आहे. ● एम्सच्या संचालकांनी सांगितले की, संशोधक ही थेरपी विकसित करण्यासाठी सीआरआयएसपीआर-कॅस 9 जनुक-संपादन साधन वापरत आहेत. <p>सिकल सेल रोगाबद्दल:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● सिकल सेल रोग (एससीडी) हा वारसा मिळालेल्या लाल रक्तपेशी विकारांचा एक गट आहे जो असामान्य हिमोग्लोबिनद्वारे दर्शविला जातो, ज्याला हिमोग्लोबिन एस म्हणून ओळखले जाते, जे लाल रक्त पेशींना सिकल किंवा अर्धचंद्राकार आकारात विकृत करते. ● प्रकार: <ul style="list-style-type: none"> ○ सर्वात सामान्य प्रकार म्हणजे सिकल सेल अशक्तपणा (एचबीएसएस). ○ इतर प्रकारांमध्ये हिमोग्लोबिन एससी रोग (एचबीएससी), हिमोग्लोबिन एसβ0 थॅलेसेमिया आणि हिमोग्लोबिन एसβ+ थॅलेसेमिया यांचा समावेश आहे. ● लक्षणे: एससीडीच्या लक्षणांमध्ये अशक्तपणा, वेदनांचे भाग (संकट), हात आणि पायात सूज, वारंवार संक्रमण, उशीरा वाढ आणि दृष्टी समस्यांचा समावेश आहे.
<p>साहित्य अकादमी युवा पुरस्कार</p>	<p>बातमीत का आहे?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● आदिवासी तांडा निजामाबाद जिल्ह्यातील 26 वर्षीय लेखक रमेश कार्तिक नाईक यांना त्यांच्या 'ढवळो' (विलापाचे गीत, 2021) या लघुकथासंग्रहासाठी तेलुगूसाठी साहित्य अकादमी युवा पुरस्कार ाने सन्मानित करण्यात आले.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

	<p>साहित्य अकादमी पुरस्काराबद्दल:</p> <ul style="list-style-type: none">याचे औपचारिक उद्घाटन भारत सरकारने 12 मार्च 1954 रोजी केले.पुरस्कार संस्था: साहित्य अकादमी, भारताची राष्ट्रीय साहित्य अकादमी.उद्देश: तरुण भारतीय लेखकांच्या उत्कृष्ट साहित्यकृतींचा गौरव करणे व त्यांना प्रोत्साहन देणे.पात्रता: 1 जानेवारी 2024 रोजी 35 वर्षे किंवा त्यापेक्षा कमी वयाचे लेखक, 24 मान्यताप्राप्त भारतीय भाषांपैकी कोणत्याही भाषेत लिहिणे.वर्ग: कथा, कविता, नाटक, टीका, प्रवासवर्णन, आत्मचरित्र, चरित्र आणि वाङ्मयीन अनुवाद.पारितोषिक: 50 हजार रुपये रोख, कोरीव ताम्रपट आणि प्रशस्तीपत्र.
<p>कृषी सखी अभिसरण कार्यक्रम (केएससीपी)</p>	<p>बातमीत का आहे?</p> <ul style="list-style-type: none">कृषी सखी अभिसरण कार्यक्रमांतर्गत (केएससीपी) बचत गटांतील 30,000 हून अधिक महिलांना 'कृषी सखी' म्हणून नुकतेच प्रमाणपत्र प्रदान करण्यात आले. <p>केएससीपी बद्दल:</p> <ul style="list-style-type: none">उद्दिष्ट: ग्रामीण महिलांचे कृषी सखी म्हणून सक्षमीकरण करून ग्रामीण भारताचा कायापालट करणे.प्रशिक्षण व प्रमाणीकरण: कृषी सखींना पॅरा-एक्सटेंशन वर्कर्स म्हणून प्रशिक्षित व प्रमाणित केले जाते.संरेखन: प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम 'लखपती दीदी' कार्यक्रमाच्या उद्दिष्टांशी सुसंगत आहे.प्रशिक्षण क्षेत्रे:<ul style="list-style-type: none">कृषी-पर्यावरणीय पद्धती: जमिनीच्या तयारीपासून काढणीपर्यंतचे प्रशिक्षण.शेतकरी क्षेत्र शाळा: शेतकऱ्यांसाठी प्रात्यक्षिक शिक्षण सत्रांचे आयोजन.बियाणे बँका: बियाणे बँकांची स्थापना व व्यवस्थापन.मृदा आरोग्य व संवर्धन: मातीचे आरोग्य व ओलावा राखण्याचे तंत्र.एकात्मिक शेती पद्धती: शाश्वततेसाठी विविध शेती पद्धतींची सांगड घालणे.पशुधन व्यवस्थापन: पशुधनासाठी मूलभूत व्यवस्थापन पद्धती.जैव निविष्ठा: जैव-इनपुट दुकाने तयार करणे, वापरणे आणि स्थापन करणे.संवाद कौशल्य: शेतकऱ्यांशी प्रभावी संवाद साधण्यासाठी आवश्यक कौशल्ये.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

नालंदा विद्यापीठ

बातमीत का आहे?

- भारताचे पंतप्रधान राजगीरच्या प्राचीन विद्यापीठाच्या अवशेषांजवळ नवीन नालंदा विद्यापीठाच्या कॅम्पसचे उद्घाटन करतील.

नालंदा विद्यापीठाबद्दल:

- ऐतिहासिक महत्त्व:
 - नालंदा विद्यापीठ हे भारताच्या बिहार राज्यातील उच्च शिक्षणाचे प्राचीन केंद्र होते.
 - याची स्थापना इसवी सनाच्या पाचव्या शतकात गुप्त राजवंशाच्या काळात झाली.
- प्राचीन महिमा:
 - हे जगातील पहिले निवासी विद्यापीठ होते, ज्यात 10,000 पेक्षा जास्त विद्यार्थी आणि 2,000 शिक्षक होते.
 - या विद्यापीठात तिबेट, चीन, कोरिया आणि मध्य आशियासह विविध प्रदेशांतील विद्वान आले.
- विनाश आणि अधोगती:
 - बाराव्या शतकात बख्तियार खिलजीने नालंदा विद्यापीठ उद्ध्वस्त केले.
 - या विनाशामुळे ज्ञान आणि शिक्षणाच्या एका महान युगाचा अंत झाला.
- पुनरुज्जीवनाचे प्रयत्न:
 - एकविसाव्या शतकाच्या सुरुवातीला नालंदा विद्यापीठाचे पुनरुज्जीवन करण्यासाठी भारत सरकारने प्रयत्न सुरू केले.
 - आधुनिक नालंदा विद्यापीठाची स्थापना 2010 मध्ये भारतीय संसदेच्या कायद्याद्वारे करण्यात आली.
- सद्यःस्थिती:
 - नवीन कॅम्पस प्राचीन स्थळाजवळ राजगीर येथे आहे.
 - हे एक आंतरराष्ट्रीय विद्यापीठ आहे जे पदव्युत्तर आणि डॉक्टरेट अभ्यासावर लक्ष केंद्रित करते.

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.